

Nyhetsbrev

Om energistyrssystemet EnReduce® och möjligheterna att energieffektivisera.

Statens fastighetsverk testar EnReduce®

- och tilldelas utmärkelsen "Årets energirådgivare"

I ett projekt som startade under 2014 håller Statens Fastighetsverk på att utvärdera lösningar för energieffektivisering i kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Ett antal system för energistyrning håller på att utvärderas och EnReduce® har installerats i den kulturhistoriskt intressanta byggnaden Hessensteinska palatset på Riddarholmen.

I början av december tilldelades Statens Fastighetsverk (SFV) utmärkelsen "Årets Energirådgivare" av föreningen EnergiRådgivarna. I motiveringen till utmärkelsen står bland annat: "En aktör som inte är främmande för att testa nya och oprövade lösningar trots att de arbetar med gamla hus. De visar att man kan sänka energianvändningen utan att förfula husen".

EnReduce® är alltså ett av de system som Statens Fastighetsverk valt att testa och utvärdera, och byggnaden som valdes ut är Hessensteinska palatset på Riddarholmen. Hessensteinska palatset byggdes på 1630-talet och bevarade sin funktion som adelspalats ända till 1830-talet, längst av alla husen på Riddarholmen. Palatset blev statligt byggnadsminne 1935 och sedan 1965 sitter Svea hovrätt här.

Hessensteinska palatset, Riddarholmen. Foto: Statens Fastighetsverk

I Statens Fastighetsverks projekt ingår att prova många olika metoder och lösningar som kan bidra till energieffektivisering. LED-belysning, energieffektiv avfuktning och bättre övervakning av elslingor för ismältning av stuprör är några exempel. Sedan finns det också ett stort intresse för hur system som EnReduce® kan bidra till sänkta energikostnader. Riksantikvarieämbetet konstaterar att energieffektivisering på lång sikt är en förutsättning att kulturhistoriskt byggnader ska kunna fortsätta att nyttjas och bevaras. Man skriver också på sin hemsida att "befintliga byggnader innehåller inneboende energi som man kan dra fördel av".

Mikael Gustafsson, energispecialist vid Statens Fastighetsverk

- Det finns många sätt för att öka energieffektiviteten och energistyrssystem som tar tillvara byggnaders lagrade energi är ett exempel. Vi har en tydlig energistrategi och höga mål för de satsningar vi gör på energieffektivisering och därför är det intressant att se vilken effekt vi kan få med ett system som EnReduce®. Systemet är intressant och den energibesparing vi uppnått i Hessensteinska Palatset är så pass hög att vi vill gå vidare och göra en mer ingående systemutvärdering, säger Mikael Gustafsson som är energispecialist vid Statens Fastighetsverk.

Det är med bidrag från Energimyndigheten som Statens Fastighetsverk ska prova och utvärdera ett antal systemalternativ. Målsättningen är att en utvärdering ska göras under 2016 och sedan följas av en upphandling och tecknande av ramavtal med en eller flera energistyrssystemleverantörer. På längre sikt är det också ett mål att koppla ihop alla kulturhistoriska byggnader och övervaka energistyrssystemen på distans.

Statens Fastighetsverk förvaltar cirka 2 300 fastigheter med ungefär 3 000 byggnader runt om i Sverige. Energifrågorna engagerar många inom verket och inte minst hos driftorganisationen som har ett 100-tal medarbetare. Lars Lindström på Enreduce Energy Control i Uppsala är glad över att EnReduce® valts som ett av de system som SFV provar, och han ser med spänning fram mot den utvärdering som ska göras under 2016 och den efterföljande upphandlingen.

- Det är en utmaning att anpassa energistyrningslösningar till de speciella krav som ställs i mycket gamla och även stora kulturbyggnader. En fördel är EnReduce® flexibilitet och systemet kan skräddarsys till varje byggnads speciella krav och förutsättningar. Vår ambition är att hjälpa verkets driftspersonal under projektet och tillgodose de önskemål man kan ha på anpassning av systemet så att energispareffekten blir så hög som möjligt, avslutar Lars Lindström.

”En stor fördel med EnReduce® är att det inte krävs några ändringar i våra DUC:ar”

Kommunägda Håbohus i Håbo kommun har cirka 1 300 lägenheter fördelade på ett flertal bostadsområden i centralorten Bålsta. Nära hälften av lägenheterna finns i området Mansängen. Under hösten kompletterade Håbohus sitt befintliga system för temperaturmätning med EnReduce® som har en unik förmåga att beräkna hur mycket energi som finns inlagrad i huskroppen. Detta system ger en mer automatiserad styrning, sänkta energikostnader och ett jämnt och behagligt inomhusklimat.

Sedan några år har Håbohus ett system för temperaturmätning installerat i närmare 60 procent av lägenhetsbeståndet. Systemet ger en bra kontroll över inneklimatet och en behaglig komfort för hyresgästerna. Samtidigt är det ett system som har krävt mycket manuellt arbete med att justera temperaturkurvorna. Det var en anledning till att Håbohus under 2015 började titta på ett system som kunde komplettera det befintliga temperaturmätningssystemet. Ett mål var att få en mer automatiserad korrigerings av inomhustemperaturen. Håbohus valde EnReduce®. Håbohus har också ett energisparmål formulerat i en fyraårsplan. Målet är att sänka energikostnaderna med drygt tio procent och det ska man nu göra med hjälp av EnReduce®.

Mattias Dahlberg är driftschef på Håbohus och han berättar att det fanns ett viktigt krav när man skulle välja energistyrningssystem.

– Vi tittade på flera alternativ som krävde att vi antingen skulle göra ändringar på DUC-nivå eller installera nya DUC:ar. Eftersom vi ville ha ett system som enkelt kunde integreras i den befintliga DUC-miljön föll dessa system bort och vi valde istället EnReduce® som är märkesoberoende. Ytterligare en fördel är att EnReduce® använder de givare för temperaturmätningen som redan är monterade i lägenheterna, säger Mattias.

EnReduce® installerades under hösten 2015 i bostadsområdet Mansängen. I området finns cirka 600 lägenheter med lika många temperaturgivare. Ett tiotal av dessa har valts ut för anslutning till EnReduce®. Systemet har varit i drift för kort tid för att man ska kunna dra några slutsatser om hur stor energibesparingen blir, men det finns redan positiva indikationer.

– Det kommer att ta ett antal månader innan vi vet mer exakt hur stor besparingen blir, men vi kan redan nu se att framledningstemperaturen är lägre jämfört med tidigare samt med bibehållen inomhustemperatur hos våra hyresgäster. Implementeringen av EnReduce® har gått väldigt smidigt och nu har vi ett system som gör att vi slipper mycket av den handpåläggning som krävdes tidigare. Systemet sköter sig självt efter att vi gjort önskade inställningar och vi spar massor av tid som tidigare fick läggas på manuella justeringar, avslutar Mattias Dahlberg.

Bostadsområdet Mansängen i Bålsta.

Läs mer om EnReduce® på www.enreduce.se

 Enreduce Energy Control AB

Huvudkontor
Bolandsgatan 9, 753 23 Uppsala
Tel 018 - 12 39 50, Fax 018 - 15 18 62
info@enreduce.se, www.enreduce.se

Regionkontor
Box 33, 431 21 Mölndal
Tel 031 - 703 41 80, Mob 070 - 341 81 46
jb@enreduce.se